

MITUNA MPE BIYANO (BOLENGE)

M. Mpona nini bato batie keba na bango epayi ya bilenge ?

E. Mokolo na mokolo, bato 14 000 na mokili bazali kozwa VIH. Koleka 50% bazali bilenge. Yango wana bato bazali kotia bokebi na bango mingi epayi na bango na oyo etali SIDA. Kati na bango tozali komona ete ezali bilenge basi nde bazali kozwa bokono mingi koleka bilenge mibali. Soki totangi motuya ya bilenge oyo bazwi bokono tokomona ete 60% bazali basi.

M. Pona nini Bilenge Bazali kozwa SIDA ebele boye ?

E. Biyano bizali ebele. Ya liboso, esengeli toyeba ete bilenge misusu bawuti kobanda kibolenge na bango, nzoto na bango ekomi kofongwama mpe kolakisa posa na yango na tango wana ,bilenge babandi komeka kokokisa posa ya nzoto na bango elongo na bato misusu, tango mosusu bayebi te likama ya SIDA na tango bazali kosalela nzoto na bango.

Ya mibale, Kibobola ekoki mpe komema elenge mwasi asala oyo akokaki kosala te na posa na ye mpenza. Bilenge basi balingaka mingi mingi kozala na mwa biloko ya posa na bango tango mosusu mpe koluka mosolo mpona kofuta kelasi mpona atanga malamumu, na yango bakendeke koluka mibali ya mikolo mpona ba pesa bango mosolo wana bango bakopesa bango bosangisi nzoto, nyoso wana mpona bilenge ya basi bakokokisa ba mposa na bango oyo towuti kotanga . Lolenge moko mpe mibali ya mikolo balukaka bilenge basi mpona bosangisi nzoto yambo ya kopesa bango mosolo to biloko mosusu oyo bilenge basi bazali na yango na posa.

Elobama ete ; na biteni misusu na mokili, basi misusu balingaka kozala na mibali misato : Moko mpona bosangisi nzoto, ya mibale mpona kofanda na ye, ya suka mpona kozwa mosolo.

Bozwi bilenge basi na makasi eleki 65% na bikolo misusu.

M. Masanga mingi ya bato basalaka mosala na mikolo : kasi biso tosalaka nini ?

E. Bilenge batalisaka lisanga oyo eko sala misala mibu oyo ezali koya liboso. Koluka luka etalisi biso ete, soki tokokanisi na masanga misusu, ngala ezali mingi epayi ya bilenge babongola bizaleli na bango soki batangisi bango likama ya SIDA.

Ya mibale, bilenge bazali balakisi minene na mboka mpe na masanga na bango.

Ndakisa, lisanga Working to Empower asala masanga oyo ezali kaka na bilenge oyo bakoki kotangisa mpe kobongola nzinga nzinga na bango.

Poso nyoso, bilenge babongisaka ba ndolu na nzinga nzinga na bango mpona kolakisa bato mpe kobongola bokono mabe ya SIDA. Na lisanga moko ya baye bakima bitumba, molakisi ya lisanga na biso moko asalaka ete pene pene na 50% ya bato bazwaki mokano ya kokende kotalisa makila mpona koyeba soki bazali na SIDA, mokano yango ezwamaki na sima ya ndolu na biso (Working to Empower)

M. soki nazali moko ya working to empower to ya lisanga songolo te, nakoki kosala nini ?

E. Tango Working to Empower ezalaki na Bénin, elenge mobali moko oyo azalaki moko ya balakisi ya lisanga na biso te kasi alandaki malakisi na biso ya VIH/SIDA. Na sima ya malakisi, azwaki mokano mpe azwaki makomi ya malakisi na biso na internet, mpe ayikinisi yango 50, mpe abengi baninga na ye misato mpe babongisi malakisi ya VIH/SIDA na eteyelo na bango bisika oyo bazalaki koyekola.

Yango ezali kaka ndakisa moko oyo ekoki kobongola nzinga nzinga na bango.

Traduit par TSHIAMALA mirevcr@yahoo.fr